

Rolnummer 5855
Arrest nr. 178/2014 van 4 december 2014

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 13, tweede lid, van de wet van 3 juli 1967 betreffende preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector en artikel 27bis van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Mechelen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters A. Alen en J. Spreutels, en de rechters J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, P. Nihoul en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter A. Alen,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 17 februari 2014 in zake Walter Ceusters tegen de nv « bpost », waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 24 februari 2014, heeft de Arbeidsrechtbank te Mechelen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Is er sprake van een schending van het gelijkheidsbeginsel en/of discriminatie op grond van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat zowel ten aanzien van een slachtoffer onderworpen aan de wet van 3 juli 1967 *juncto* KB 12 juni 1970 als bij een slachtoffer onderworpen aan de wet van 10 april 1971 de renten niet geïndexeerd worden bij een blijvende arbeidsongeschiktheid van minder dan 16 % terwijl er ten aanzien van een slachtoffer van een arbeidsongeval in de publieke sector bij de berekening van de rente rekening wordt gehouden met een niet-geïndexeerde jaarlijkse bezoldiging op het tijdstip van het ongeval, en ten aanzien van een slachtoffer van een arbeidsongeval in de privésector rekening wordt gehouden met een geïndexeerd basisloon ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de nv « bpost », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. F. Impens, advocaat bij de balie te Antwerpen;
- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Slegers en Mr. C. Vannieuwenhuysen, advocaten bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 17 september 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers E. Derycke en P. Nihoul te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 8 oktober 2014 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 8 oktober 2014 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Op 1 december 2005 is de eisende partij in het bodemgeschil, werknemer bij de nv « bpost », het slachtoffer geworden van een arbeidsongeval, ten gevolge waarvan hij voor 12 pct. blijvend arbeidsongeschikt werd.

Bij de vaststelling van de schadeloosstelling rees de vraag naar een mogelijke discriminatie tussen de werknemers van een arbeidsongeval naargelang zij tot de overheidssector of tot de privésector behoren. In het eerste geval gelden de bepalingen van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector; in het andere geval is de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 van toepassing.

Ten aanzien van een slachtoffer van een arbeidsongeval met een gedeeltelijke blijvende arbeidsongeschiktheid wordt in de overheidssector bij de berekening van de rente rekening gehouden met de niet-geïndexeerde jaarlijkse bezoldiging op het tijdstip van het ongeval, terwijl ten aanzien van een slachtoffer van een arbeidsongeval in de privésector rekening wordt gehouden met het geïndexeerde basisloon waarop het slachtoffer recht had in het jaar voorafgaand aan het arbeidsongeval.

Alvorens uitspraak te doen stelt de verwijzende rechter de voormelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

Standpunt van de nv « bpost »

A.1. De vergoedingen die toekomen aan een slachtoffer van een arbeidsongeval kunnen verschillen naargelang het slachtoffer tot de overheidssector dan wel tot de privésector behoort.

Het statuut van het overheidspersoneel bevat eigen karakteristieken waarmee rekening dient te worden gehouden en die in voorkomend geval het verschil met de regeling in de privésector redelijkerwijze kunnen verantwoorden. Te dezen heeft de wetgever een verschil in behandeling ingevoerd, wat de indexeringsmethode betreft, dat bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. De verwijzende rechter vergelijkt de situatie van personen die zich in een verschillende situatie bevinden : enerzijds, het slachtoffer van een arbeidsongeval in de overheidssector ten aanzien van wie bij de berekening van de rente rekening wordt gehouden met de niet-geïndexeerde jaarlijkse bezoldiging op het tijdstip van het ongeval en, anderzijds, het slachtoffer van een arbeidsongeval in de privésector ten aanzien van wie bij de berekening van de rente rekening wordt gehouden met het geïndexeerde basisloon waarop het slachtoffer recht had in het jaar voorafgaand aan het ongeval.

Dat verschil in behandeling wordt door de eigenheid van die situaties verantwoord. Beide systemen verschillen fundamenteel, maar zijn intern consistent. In de beide sectoren wordt de rente berekend aan de hand van het verdienvermogen van het slachtoffer op de arbeidsmarkt : in de overheidssector op basis van de jaarlijkse bezoldiging, in de privésector op basis van het geïndexeerde basisloon. Hoewel de berekeningsmethode verschillend is, vertegenwoordigen beide bedragen het verdienvermogen van het slachtoffer op de dag van het ongeval : de « jaarlijkse bezoldiging » vertegenwoordigt het actuele verdienvermogen; het « basisloon » vertegenwoordigt het verdienvermogen voor het voorbije jaar, zodat het via indexeringsmethode dient te worden geactualiseerd. Bijgevolg dient de prejudiciële vraag ontkennend te worden beantwoord.

A.2.2. Bovendien stelt de Ministerraad vast dat het voorgelegde verschil in behandeling zijn oorsprong vindt, niet in de wet van 3 juli 1967, maar in artikel 14, § 2, van het koninklijk besluit van 24 januari 1969 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag betreft het verschil in behandeling tussen de slachtoffers van een arbeidsongeval, met een blijvende arbeidsongeschiktheid van minder dan 16 pct. tot gevolg, naargelang het slachtoffer aan de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector (hierna : wet van 3 juli 1967) dan wel aan de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 (hierna : wet van 10 april 1971) is onderworpen. In beide gevallen wordt de rente niet geïndexeerd, maar in de overheidssector wordt bij de berekening van de rente rekening gehouden met de niet-geïndexeerde jaarlijkse bezoldiging op het tijdstip van het ongeval, terwijl in de privésector rekening wordt gehouden met het geïndexeerde basisloon.

B.2. In de prejudiciële vraag wordt niet aangegeven welke bepalingen van de voormelde wetten van 3 juli 1967 en van 10 april 1971 het voormelde verschil in behandeling zouden invoeren.

B.3. Wat de niet-indexering van de rente in geval van een blijvende arbeidsongeschiktheid van minder dan 16 pct. betreft, wordt in de verwijzingsbeslissing verwezen naar artikel 13 van de wet van 3 juli 1967 en naar artikel 27*bis* van de wet van 10 april 1971.

Artikel 13 van de wet van 3 juli 1967 bepaalt :

«De in artikel 3, eerste lid, bedoelde renten, de in artikel 4, § 2, bijkomende vergoedingen, de verergerings- en overlijdensbijslagen worden vermeerderd of verminderd overeenkomstig de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer der consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld. De Koning bepaalt hoe zij aan de spilindex 138,01 worden gekoppeld.

Het eerste lid is evenwel niet van toepassing op de renten wanneer de blijvende arbeidsongeschiktheid geen 16 % bereikt ».

Artikel 27bis van de wet van 10 april 1971 bepaalt :

« De renten bedoeld bij de artikelen 12 tot en met 17 en de jaarlijkse vergoedingen en renten voor een arbeidsongeschiktheid van ten minste 10 % worden aangepast aan het indexcijfer der consumptieprijzen, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971 houdende inrichting van een stelsel waarbij de wedden, lonen, pensioenen, toelagen en tegemoetkomingen ten laste van de Openbare Schatkist, sommige speciale uitkeringen, de bezoldigingsgrenzen waarmede rekening dient gehouden bij de berekening van sommige bijdragen van de sociale zekerheid der arbeiders, alsmede de verplichtingen op sociaal gebied opgelegd aan de zelfstandigen, aan het indexcijfer van de consumptieprijzen worden gekoppeld.

Deze jaarlijkse vergoedingen of de werkelijk uitbetaalde renten worden gekoppeld aan de spilindex die op de datum van het ongeval van kracht is bij toepassing van artikel 4, § 1, van de voormelde wet van 2 augustus 1971.

Het eerste en tweede lid vinden geen toepassing op de jaarlijkse vergoedingen en renten die overeenstemmen met de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid van 10 pct. tot minder dan 16 pct., en waarvan de waarde in kapitaal wordt uitbetaald aan het Fonds voor Arbeidsongevallen in toepassing van artikel 45^{quater}, derde en vierde lid.

[...] ».

Uit die bepalingen blijkt dat zowel in de overheidssector als in de privésector de rente niet wordt geïndexeerd in geval van een blijvende arbeidsongeschiktheid van minder dan 16 pct.

B.4. Wat de berekeningsbasis betreft op grond waarvan in de overheidssector de rente wordt vastgesteld, wordt in de verwijzingsbeslissing verwezen naar artikel 4, § 1, eerste lid, van de wet van 3 juli 1967 en naar de artikelen 13 en 14, § 2, van het koninklijk besluit van 24 januari 1969 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk.

Artikel 4, § 1, eerste lid, van de wet van 3 juli 1967 bepaalt :

« De rente wegens blijvende arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld op grond van de jaarlijkse bezoldiging waarop het slachtoffer recht heeft op het tijdstip dat het ongeval zich heeft voorgedaan [...]. Zij is evenredig met het aan het slachtoffer toegekende percentage aan arbeidsongeschiktheid ».

Artikel 13 van het voormelde koninklijk besluit van 24 januari 1969 bepaalt wat onder jaarlijkse bezoldiging dient te worden verstaan :

« Voor de vaststelling van het bedrag der renten in geval van blijvende ongeschiktheid of overlijden moet onder jaarlijkse bezoldiging worden verstaan enige wedde, enig loon of enige als wedde of loon geldende vergoeding, door de getroffene op het tijdstip van het ongeval verkregen, vermeerderd met de toelagen of vergoedingen die geen werkelijke lasten dekken en op grond van de arbeidsovereenkomst of het wettelijk of reglementair statuut zijn verschuldigd.

Voor de vaststelling der in het eerste lid bedoelde jaarlijkse bezoldiging wordt geen rekening gehouden met enige vermindering van de bezoldiging uit hoofde van de leeftijd van de getroffene ».

Artikel 14, § 2, van hetzelfde koninklijk besluit bepaalt dat, wanneer het ongeval zich na 30 juni 1962 heeft voorgedaan, de jaarlijkse bezoldiging niet de indexering omvat :

« Wanneer het ongeval zich heeft voorgedaan na 30 juni 1962, omvat de in artikel 13 bedoelde jaarlijkse bezoldiging niet de verhoging als gevolg van de koppeling ervan aan de schommelingen van het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk op het tijdstip van het ongeval ».

B.5. Uit de voormelde bepalingen blijkt dat de niet-indexering van de berekeningsbasis van de in het geding zijnde rente in de overheidssector niet aan een wetskrachtige norm kan worden toegeschreven, maar voortvloeit uit het voormelde artikel 14, § 2, van het koninklijk besluit van 24 januari 1969.

B.6. Noch artikel 26, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, noch enige andere grondwettelijke of wettelijke bepaling verleent het Hof de bevoegdheid om bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak te doen over de vraag of de bepalingen van een koninklijk besluit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden. Met toepassing van artikel 159 van de Grondwet komt het de rechter toe de bepalingen van een koninklijk besluit die niet in overeenstemming zouden zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, niet toe te passen.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De prejudiciële vraag behoort niet tot de bevoegdheid van het Hof.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 4 december 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

A. Alen